

Адама; разказът за *12-те петъци*, познатъ сжщо тъй и на сръбскитѣ народни приказки; историята за *Данаила, Самсона и за детинството на Христа*; много разпространениятъ разказъ за *злитѣ жени*, който се намира въ Симеоновия сборникъ, и т. н. Повечето отъ тѣхъ били добре познати на всички южни и източни славяни отъ Истрия до Солунъ и Новгородъ.

Отъ България сж пренесени сжщо и рускитѣ повести за *Соломона и за Соломона и Китовраса* (*κένταυρος*). Не е още изяснено, дали *вълшебнитѣ книги* (Громовникъ, Трепетникъ, Коледникъ и т. н.) не сж отъ богомилски произходъ; обаче, знае се, че сж преведени сжщо отъ гръцки на Балканския полуостровъ и отъ тамъ сж пренесени въ Русия²⁹.

10. *Гръко-източни разкази*. Съ сжщата популярностъ, както религиознитѣ апокрифи, се ползували и многобройнитѣ повести и разкази отъ гръцки, арабски и индийски произходъ, съ които славянитѣ се запознали чрезъ български преводи.

Една отъ най-любимитѣ сръдновѣковни повести била *Александра Македонскаго житіе и повесть*. Всички романски, германски и славянски биографии на Александра сж имали своя едничкъ изворъ въ книгата на Псевдо-Калистена. Латинскиятъ преводъ на Лъвъ Константинополски (X в.) послужилъ като образецъ на френски, нѣмски, латински, испански, чехски и полски истории за Александра въ стихове и въ проза. Старословѣнскиятъ преводъ е много старъ. Въмъкнатата въ хрониката на Малала (стр. 327) приказка за Александра още не е издадена; за сега знаемъ само една българска история за Александра, написана въ Молдова въ 1562 г. Отъ България повестъта за Александра минала въ Сърбия, а отъ тамъ около XV в., отъ една страна, въ Русия, а отъ друга — на Адриатическото крайбрѣжие, гдето тя била преработена на тамошно наречие. Благодарение тъкмо на това книжовно влияние, името на Александра Велики въ България е сжщо така популярно, както и името на Крали Марко³⁰.

Не по-малко известна била и *Троянската повесть* (о кралехъ прича). Преводътъ на Малала съдържа текстъ взетъ отъ Псевдо-Диктиса. Другъ разказъ се намира въ превода на Манасиевата хроника. Формитѣ Прѣямушъ (Priamus), Ипигеръ (Jupiter), дишкордия (discordia), а сжщо и маджарското *русакъ* (ország — царство), употребително и въ Хърватско и въ Босна, сочатъ латински, пренесенъ отъ западъ оригиналъ — единъ единственъ случай въ историята на българската литература. Намѣренъ е сжщо и единъ хърватски текстъ, написанъ въ XIV в. съ глаголица. Руската Троянска повесть е взета отъ България³¹.

Отъ гръцки преработки българитѣ превели две по произходъ индийски книги, разпространени въ литературитѣ на сръдновѣковнитѣ народи, именно приказкитѣ *Панчатантра*, подъ надсловъ „Стефанитъ и Ихнилать“, отъ гръцки преводъ, направенъ отъ юдея Симеонъ Сетъ около 1080 г. (*Στεφανίτης καὶ Ἰχνηλάτης*), и византийскиятъ духовенъ романъ *Варлаамъ и Иоасафъ*, преработенъ отъ биографията на Буда въ Лалита-Вистаръ. Сърбитѣ и руситѣ твърде отрано се запознали съ тѣхъ по български текстове. Сжщо така много любимъ въ Русия е разказътъ за *царь Синагрипъ* или за *неговия министъръ Акиръ*, преработка отъ хиляда и една нощъ, станалъ известенъ на славянитѣ пакъ чрезъ българскитѣ преводачи³².

Тѣзи духовни и свѣтски повести съставляли духовна храна за православнитѣ славяни презъ сръднитѣ вѣкове и при това не само отъ висшитѣ класи, но преди всичко на простия народъ. Въ България и въ Русия влиянието на апокрифитѣ изчезва едва въ сегашното столѣтие. Съдържанието имъ дотолкова било усвоено отъ народа, че много отъ тѣхъ, преработени по народния вкусъ, сж се смѣсили съ роднитѣ пѣсни и приказки. Тукъ има